

<https://dndi.mvs.gov.ua>

5. Чудакова В. П. Реалізація компетентнісно орієнтованого навчання: навчальна програма. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2021. 25 с. URL: <https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/21-29-CHudakova.pdf>
6. Чудакова В. П. Інтегративний інструментарій забезпечення психологічної допомоги і розвиток компетентностей стресостійкості та здатності до швидкої адаптації особистості в складних життєвих травмуючих ситуаціях, з використанням діагностичних і корекційних, цифрових і STEM-методів . *Освіта та розвиток обдарованої особистості*: щоквартальний науково-методичний журнал. Київ: ІОД, № 1 (88) / I квартал / 2023. С. 67-77. DOI: [https://doi.org/10.32405/2309-3935-2023-1\(88\)-67-77](https://doi.org/10.32405/2309-3935-2023-1(88)-67-77) URL: <http://otr.iod.gov.ua/images/pdf/2023/1/9.pdf>

Гельбак Анжела Миколаївна
Донецький державний університет внутрішніх справ,
кандидат психологічних наук,
завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

ЕМОЦІЙНА СТІЙКІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЦІЛІСНОСТІ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ВІЙНИ

В умовах війни поліції доводиться мати справу з різного роду воєнними злочинами, на кшталт, сексуальне й фізичне насильство стосовно жінок, дітей та мирного населення взагалі. Все це завдає болісних переживань, травм та надзвичайного стресу поліцейським. Хоча науково доведено, що особистість працівника поліції є емоційно стійкішою до різного роду стресу на відміну від інших верств населення, однак науковці впевнені, що тривала дія стресових факторів має катастрофічні наслідки для їх психічної цілісності та здоров'я в цілому. Отже, у таких умовах для майбутніх поліцейських, на нашу думку, дуже важливим є опанування певного алгоритму дій щодо підтримки та відновлення власного психічного здоров'я та збереження цілісності особистості

Виклики сьогодення вимагають повернення уваги до змісту професійної психологічної підготовки майбутніх поліцейських. На думку вітчизняних науковців О. Скліяра, Х. Бойка «психологічна підготовка підрозділів Національної поліції вимагає кращого підходу, так як, згідно усного опитування поліцейських, останні психологічно не були готові до повномасштабної війни в країні, не всі поліцейські здатні були оперативно приймати тактично правильні рішення в екстремальних ситуаціях, не всі правоохоронці готові були застосовувати зброю тощо» [3].

Сьогодні ми всі спостерігаємо включення психологічної науки у вирішення величезного кола практичних завдань, що пов'язані з російською

військовою агресією. Заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які готують фахівців для системи МВС України, питанням емоційної стійкості курсантів приділяють значну увагу. Так, в межах первинної професійної підготовки курсантам першого курсу викладається спецкурс «Стресостійкість». Зауважимо, що дисципліни психологічного спрямування представлені лише однією – «Професійно-психологічна підготовка поліцейського». Для порівняння: в наших ЗВО зі специфічними умовами навчання частка таких дисциплін складає лише 3,3 %, в США – досягає 30 %. У переліку дисциплін Академії поліції США є такі, як: «Психологічні фактори застосування сили», «Керівництво стресом», «Психологічне здоров'я працівника поліції», «Сімейні проблеми офіцера поліції», «Травми критичних інцидентів». Аналіз помилок і огрехів поліцейських при виконанні службових завдань доводить необхідність вдосконалення методів формування емоційної стійкості майбутніх правоохоронців до фрустраційного і стресогенного впливу екстремальних ситуацій професійної діяльності.

Відтак, адаптивне реагування на стрес, професійна надійність, емоційна стійкість є найважливішими факторами, які визначатимуть психологічну готовність майбутніх правоохоронців до професійної діяльності [1, 2]. Це проявляється в:

- відсутності хибних реакцій, що знижують ефективність дій і викликають неточності й помилки;
- продуктивному виконанні оперативно-розшукових дій в складних, небезпечних умовах;
- здатності зберігати пильність і мобільність, виявляти обережність, самовладання в умовах професійного ризику;
- стійкості і толерантності до тиску осіб, які намагаються зашкодити веденню оперативно-розшукових справ;
- самоконтролі і самовладанні в провокаційних ситуація;
- здатності приймати адекватні рішення в екстремальних умовах;
- збереженні психічного і фізичного здоров'я.

Саме психологічна підготовка вчить курсантів ідентифікувати власні емоції, шукати ресурси та знаходити способи збереження психічного здоров'я, що, в свою чергу, формує стійкість до зовнішніх впливів екстремальних ситуацій та етичні принципи в цілому. Таким чином, задля покращення психологічної підготовки майбутніх працівників поліції доцільно запроваджувати систему тренінгів з опанування експрес-методами адаптації до надзвичайних умов, підвищення стресостійкості, відпрацювання психологічної витривалості та навичок ефективної психологічної самопомоги та взаємодопомоги. Оскільки важливим для правоохоронців є самоконтроль, навчатися основам медитації та дихальних вправ для зниження рівня стресу і підтримання спокою в емоційно напружених

ситуація. Не менш важливими є тренінги з надання поліцейськими першої психологічної допомоги потерпілим.

Адже емоційна стійкість та готовність надавати допомогу іншим стають ключовими якостями для поліцейських у воєнний період, сприяючи цілісності та особистому благополуччю.

Література:

1. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : наказ МВС України від 26.01.2016 № 50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0260-16>.
2. Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських: наказ МВС України № 88 від 06.02.2019. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/383027_755369.
3. Скляр О.С., Бойко Х.О., Сизихін С.В. Важливість психологічної підготовки поліцейських для вирішення тактико оперативних завдань в умовах воєнного стану. *Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану. Збірка наукових праць*. Харків : ХНУВС, 2022. С. 255-258.

Пилипенко Катерина Валентинівна

*Національний університет «Запорізька політехніка»,
кандидат психологічних наук,
доцент кафедри «Психологія»*

ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ СТУДЕНТІВ-МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Сучасні умови воєнного часу в Україні, глобалізаційних, соціально-економічних перетворень, постійних викликів й ризиків, інтенсифікують навантаження на особистісні ресурси й передусім на емоційно-вольову сферу людини, що становить серйозну загрозу її психологічному благополуччю та часом зумовлюють появу синдрому набутої безпорадності, а також гострих форм прояву дезорганізуючого впливу емоцій: розгубленість, зниження працездатності, афекти неадекватності, скутість поз, порушення координації рухів, уповільнення протікання психічних процесів, нестриманість у спілкуванні, агресивність тощо.

Усе це спричинює підвищення вимог до формування особистості та професійного становлення майбутнього психолога, а також серйозних викликів його психологічному благополуччю, зокрема до його особистісного